

EFOP-3.6.2-16-2017-00007

**AZ INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS INKLUZÍV TÁRSADALOM FEJLESZTÉSÉNEK ASPEKTUSAI:
TÁRSADALMI, TECHNOLÓGIAI, INNOVÁCIÓS HÁLÓZATOK A FOGLALKOZTATÁSBAN ÉS A DIGITÁLIS
GAZDASÁGBAN**

BEVEZETÉS A POLITIKATUDOMÁNY FORRÁSAINAK TANULMÁNYOZÁSÁBA

9. lecke: Kivonat készítése – egyszerű elemzés

SZAKÁCS ILDIKÓ RÉKA
MESTEROKTATÓ
SZTE ÁJTK NRTI

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

Kumin Ferenc tanulmánya a gazdaság- és jogtudományok tudomány-részterületen belül a politikatudomány tudományágba sorolható. Szűkebb részterülete a politikai kommunikáció.

A szerző munkájában elméletcentrikus, igyekszik a politikai kommunikációt, a maga teljességében bemutatni.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

A téma kijelölése:

Rövid, témától függően általában 1-3 oldal. Feladata:

1. A téma megjelölése.
2. A témaválasztás indoklása.
3. Az alkalmazott módszer(ek) megnevezése.
4. Hipotézisek megfogalmazása
5. Általános jellegű magyarázata a témához kapcsolódó elméletnek, esetleg gyakorlatnak.

Marshall McLuhan „a médium maga az üzenet” definíciójából indul ki.

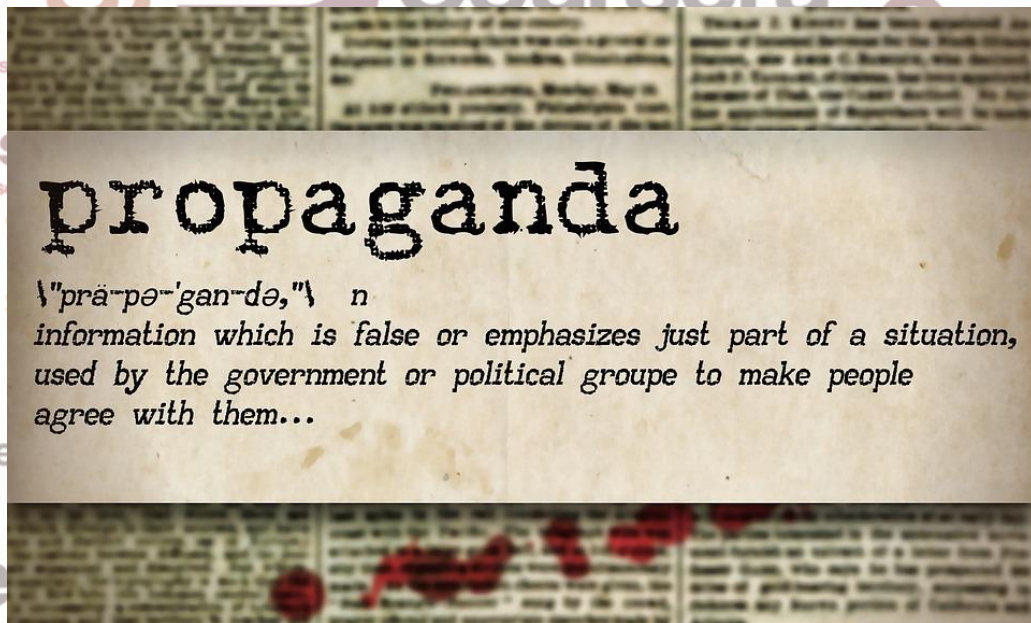
Politikai kommunikáció fogalma – „gyakorlati megítélése.

Először a politika és a politikai kommunikáció viszonyát vizsgálja (1). Ebből kiindulva tér át a magyarországi helyzet elemzésére (2), majd annak bizonyítására, meghaladható-e a médiafásultság elmélete (3). Bár a tanulmány elméletközpontú, nem marad ki belőle az arra alapozott elemzés sem.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

Elméleti háttér: demokrácia kell!

Milyen médium közvetíti az információkat?

Mennyire volt magas szintű a politikai aktivitás?

Milyen összefüggés állapítható meg a politika és a média kapcsolatára vonatkozóan?

Ki a politikai kommunikációs tevékenység főszereplője?

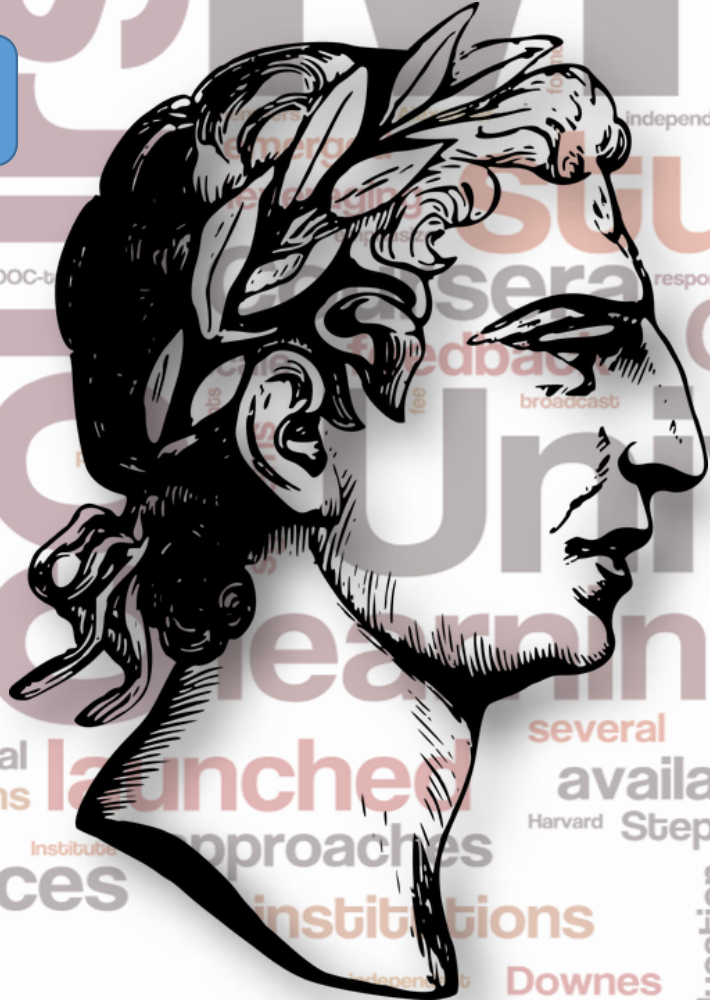
Mi akadályozza az üzenetek célba jutását?

Hol zajlik a tevékenység?

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

Ókor

**Nem létezett
mai
értelemben
vett médium.**

**A
demokrácia
korlátozott
volt.**

A politikai kommunikációt a „(...) a mai értelemben vett média hiánya és szükségtelensége határozta meg.”
KUMIN 2005, 109. p.

Főszereplő a sokaságból kiemelkedő szónok.

**Az üzenetek
célba jutását
időbeli és
fizikai
korlátok
nehezítették.**

**Fórum,
agora.**

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

Felvilágosodás és a polgári forradalmak idősza

A politikai részvétel szintje alacsony, de az újságolvasásnak köszönhetően egyre nagyobb számban tudnak aktívvá válni.

Főszereplők: a szónok (politikus), az újságíró, a nemzetállamok.

Nyomtatott sajtó.

A politikai kommunikációban a nyomtatott sajtó válik meghatározóvá. Nagyban hozzájárult a politikai aktivitás növekedéséhez és szerepet játszott azokban a folyamatokban is, amelyeket a tömegpártok megjelenése okozott.

Írni-olvasni tudás. Értelmezés. Terjedelem.

„Piacterek” és a médium.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

Elektronikus médiumok időszaka

Ebben az időszakban válik a politikai kommunikáció bűnbakká, holott: „Ha a médium maga az üzenet, [...], akkor a jelenleg domináns médiumnak tekinthető televízió maga a politikai kommunikáció legfőbb megformálója, a médiában dolgozók és a politika cselekvői is csupán alávetik magukat a médium imperatívuszának.”
KUMIN 2005, 110-112. pp.

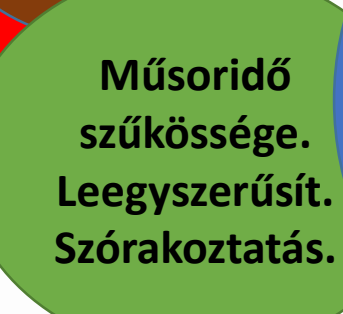

Rádió és a televízió.

**Főszereplők:
politikus –
perszonalizáció
és tabloidizáció**

Média.

**Műsoridő
szűkössége.
Leegyszerűsít.
Szórakoztatás.**

**A politikai
részvétel szintje
magas, de azzal,
hogy a média
leegyszerűsít, nem
nyújt elég
információt a
valódi
aktivitáshoz.**

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

Az internet kora

Az lesz ennek a korszaknak a főszereplője, aki képes olyan tartalmat előállítani, amelyre sokan kattintanak; így lesz a bárkiből valaki, aki meghatározza a politikai napirendet.

Internet.

Főszereplő bárki lehet.

Internet.

Tárhely.
Sávszélesség.
Használat.
Linkek.

A politikai részvétel szintje magas.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

Alkalmazható-e az elmélet a magyar viszonyokra? - Elemzés

**A magyarországi
médiafogyasztási
szokásokra több
folyamat is hatott.**

Tabloidizáció.

Elhalasztott médiafogyasztás.

Rendszerváltás.

A médiapiac megnyitása.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

Alkalmazható-e az elmélet a magyar viszonyokra? - Elemzés

Elit médiafogyasztók

Magas iskolázottságúak,
politikailag aktívak.

Morális kötelességüknek
tartják, hogy politikailag
(is) tájékozottak legyenek.

A tájékoztatásban **abszolút
objektivitást** és az
**összefüggéseket, folyamatokat is
feltáró véleményalkotást** várnak
el a médiától.

A nyomtatott sajtó előállítása egyre
kevésbé kifizetődő, a rádiós és
televíziós tartalmak esetében is
magasak költségek: egyre nagyobb
mértékben fordulnak az online
hírforrásokhoz.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

Alkalmazható-e az elmélet a magyar viszonyokra? - Elemzés

Politikafüggők

„Szeretik”, ha egy médium, például egy napi- vagy hetilap **függ a politikától**, egy adott párttól, mivel csak **saját oldalt** fogyasztanak.

Aktívak, környezetükben véleményvezérek.

Nem a társadalom iránt érznek felelősséget, hanem egy adott politikai párt mellett elkötelezettek.

A médiát saját meggyőződésük megerősítésére használják, ezért lesz szertartás jellegű a fogyasztásuk olyannyira, hogy elő is fizetnek a pártpreferenciáikat alátámasztó nyomtatott lapokra.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

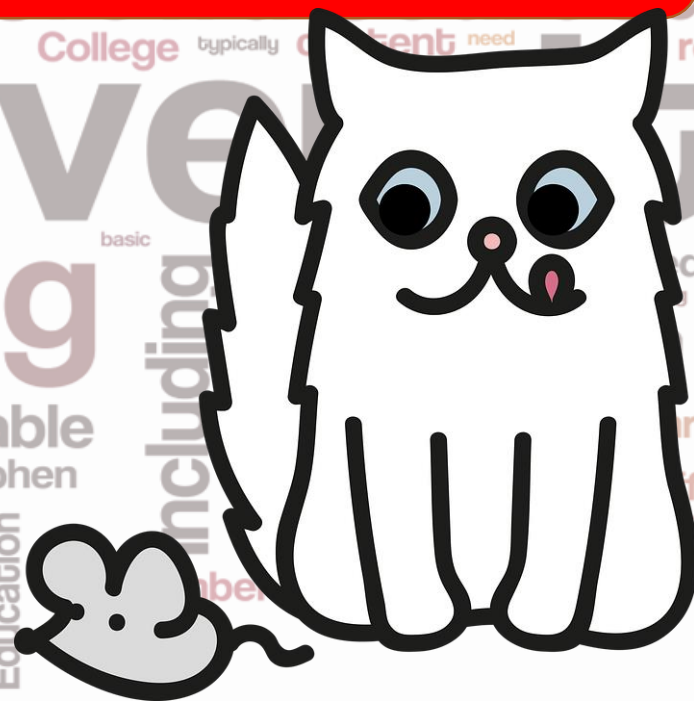
Alkalmazható-e az elmélet a magyar viszonyokra? - Elemzés

Alvajárók

**A bulvár, a könnyed, szórakoztató tartalmak
elsősorú fogyasztói.**

**Inaktívak, alacsony
iskolázottságúak.**

**A legnépesebb tábor: ők a
bizonytalanok, akik eldöntik a
választásokat.**

**Újabb és újabb nyomtatott és
elektronikus tartalmakkal
próbálják éhségüket
kielégíteni, ezért igényeik
miatt ők uralják és határozzák
meg a médiapiacot. A komoly,
politikát is érintő tartalmak
nem kötik le őket.**

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

Alkalmazható-e az elmélet a magyar viszonyokra?

Magyarországon is megjelenik a bűnbak szerep, holott szintén csak a globális és lokális hatások érvényesülnek, azaz „(...) politika és média kölcsönös viselkedése nem feltétlenül valamilyen eltervezett stratégia szerint alakul úgy, hogy ezzel sok kritikára is lehetőséget teremtsen. [...] Ezek a hatások nem valamiféle összeesküvés következtében jelennek meg, hanem a médiumok sajátosságaiból fakadnak, így válnak az üzenetet nagyban befolyásoló tényezővé.” KUMIN 2005, 118-119. pp.

A politikai kommunikáció, az alvajárók nagy létszáma miatt, bulvárosít.

**A politikai kommunikáció
leegyszerűsít a barát-
ellenség kettősre.**

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Kumin Ferenc: Gondolatok média és politikai kommunikáció kölcsönhatásáról

A bűnbak-szerepen túl

Termékélet-
ciklus

Deliberatív
politikai
kísérletek

Fishkin azt vizsgálja,
hogyan döntenének
az állampolgárok
fontos politikai
ügyekben, ha
rendelkeznek
elegendő
információval.

A kereskedelmi
védjeggyel
rendelkező
tudományos
kísérletben
hétköznapi
emberek
kommunikációja
jelenik meg.

Úgy lesz **politikai
kommunikációvá**, hogy
nagyon sikeres
televíziós műsorként
jelenik meg a
képernyőn és **pozitív
hatással** van az
inaktívvá vált
fogyasztókra.

Interaktivitás

Sms-mms
szavazások

Kiút a politikai kommunikáció számára: levetkőzheti
bűnbak szerepét.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában

Fricz Tamás tanulmánya a gazdaság- és jogtudományok tudomány-részterületen belül a **politikatudomány tudományágba** sorolható. Szűkebb részterülete az elitek vizsgálata.

A szerző munkájában **elemzésközpontú**, alkalmazza és fel is rúgja azokat a klasszikus szabályokat, mely egy nagyobb terjedelmű tudományos igényű írásmunka sajátja.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában

A téma kijelölése:

Rövid, témától függően általában 1-3 oldal. Feladata:

- 1. A téma megjelölése.**
- 2. A témaválasztás indoklása.**
- 3. Az alkalmazott módszer(ek) megnevezése.**
- 4. Hipotézisek megfogalmazása**
- 5. Általános jellegű magyarázata a témához kapcsolódó elméletnek, esetleg gyakorlatnak.**

Először a témához kötődő elméleti háttér feltárására törekszik.

Politikatörténeti és politikai szociológiai szempontból vizsgálja (ezeket összekapcsolva) a rendszerváltás folyamatát, az elitek (régi és új csoportok) jelenlétét a demokratikus viszonyok között, az utódpart és a két jobboldali kormány elitépítő, -képző tevékenységét.

Elméleti következtetések megfogalmazására tesz kísérletet.

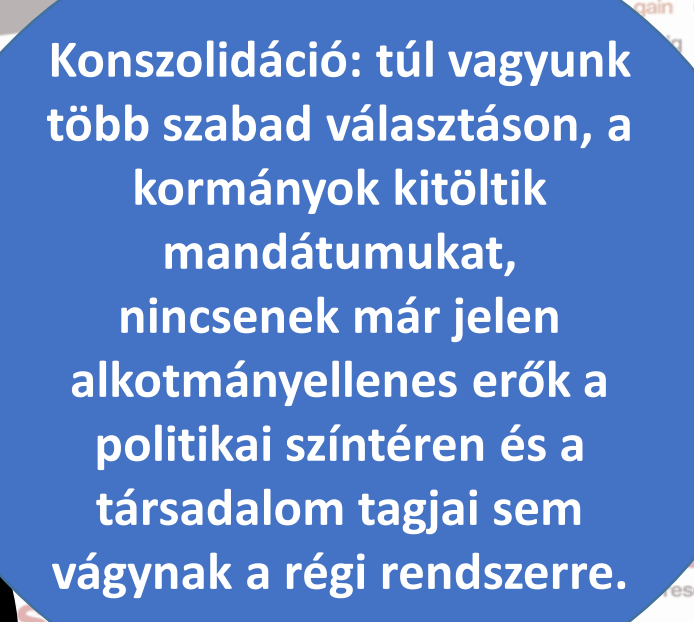
Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában

Elméleti háttér: a diktatúrákból a demokráciába történő átmenet.

Átmenet: a régi hatalom erodálását és az új, ellenzéki elitcsoportok színre lépése.

**Demokratizáció:
a demokrácia
alkotmányos,
jogi és
intézményes
létrejötte.**

**Konszolidáció: túl vagyunk
több szabad választáson, a
kormányok kitöltik
mandátumukat,
nincsenek már jelen
alkotmányellenes erők a
politikai színtéren és a
társadalom tagjai sem
vágynak a régi rendszerre.**

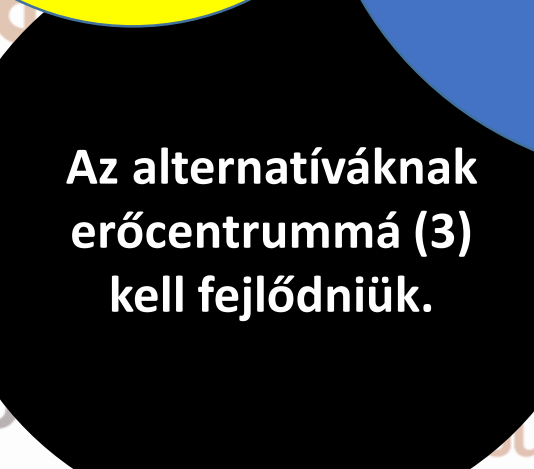
Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában

Elméleti háttér továbbfejlesztése: endogén tényezők!

**Szükség van
alternatívákra
(1), amelyek
közül valóban
szabadon
választhatunk.**

**Az alternatíva állítók
között tényleges
esélyegyenlőség (2)
jöjjön létre, vagyis
társadalmilag
kiegyensúlyozott
erőviszonyok
legyenek.**

**Az alternatíváknak
erőcentrummá (3)
kell fejlődniük.**

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában

Elitek a rendszerváltás után: átmenet.

*Antall József és kormánya
mérsékelt konzervativizmusa.*

A Szabad
Demokraták
Szövetsége
(SZDSZ)
fordulata.

Megtörténik a
rendszerváltás.

Nincs teljes
körű
elszámoltatás.

Nem jön
létre új
erőcentrum.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában

Régi elit

Politikai elit: átmentette hatalmát a demokratikus viszonyok közé, politikai erőcentrummá tudott válni

Gazdasági elit: a politikai elit egy része a rendszerváltáskor a gazdasági elitbe menekült át. Spontán privatizáció.

Médiaelit: a rendszerváltás idején és azt követően az újságíró-társadalom nagyobb része bal-, illetve liberális kötődésű. A szocialista erőcentrum ezen a területen továbbra is erőfölényben van.

Titkosszolgálati elit: feltételezhető, hogy ennek a korábbi, több csoportból álló nómenklatúrát összetartó hálózatnak a tagjai kapcsolati tőkéjük révén továbbra is elsősorban a szocialista erőcentrumot segítik.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában

Elitek a rendszerváltás után: visszarendeződés.

**1992-1998
között
járunk.**

**A választási
győzelemnek
köszönhetően a
szocialista
hálózat tovább
erősödött.**

A visszarendeződés időszaka nem lett tartós, mert az 1995-ös *Bokros*-csomag és az igen jelentős korrupciós botrány, a *Tocsik*-ügy miatt elvesztették a következő választásokat.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában

1998-2002
között
járunk.

Elitek a rendszerváltás után: alternatív
elitképzés és erőcentrum megtermésének
kísérlete.

A Fidesz
tudatosan
készült
kormányzati
pozícióra.

Mire hatalomra került,
már voltak kapcsolatai a
gazdasági-pénzügyi
szférával, a média és a
helyi elitek képviselőivel.
Így nem érte a pártot
felkészületlenül az új
feladat.

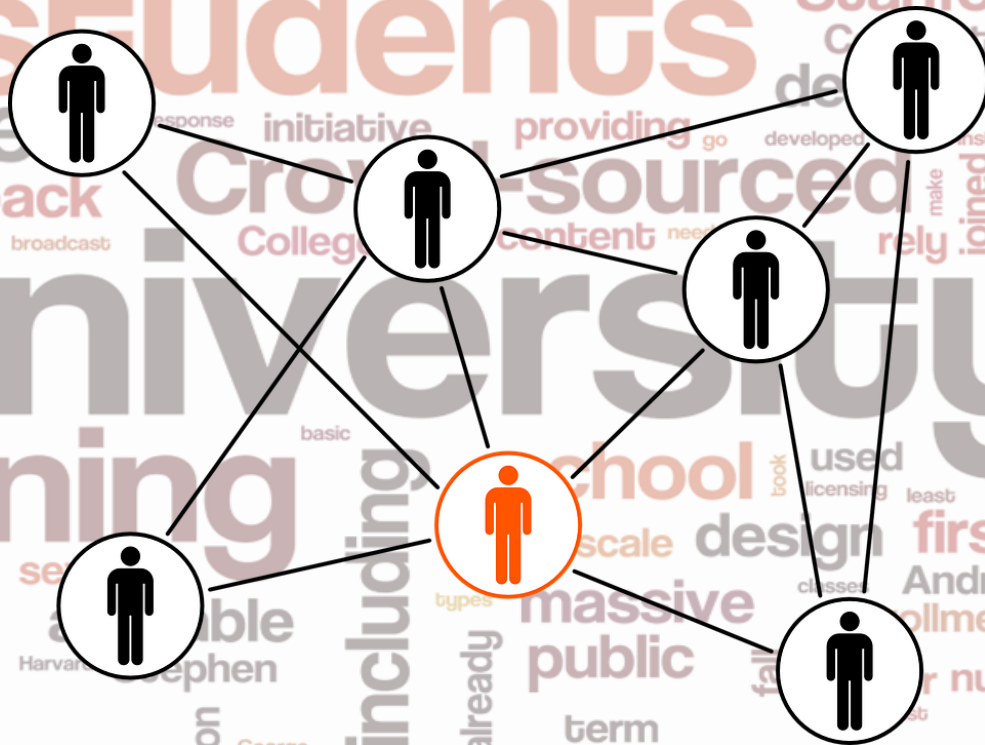

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Fricz Tamás: Régi elit az új demokráciában

**„(...) diktatórikus
államszocialista rendszer
nómenklatúrája
masszívan átmentette a
hatalmát a demokráciába
is, sőt, a politika, a
gazdaság és a média
világában időnként még
erősíteni is tudta
hálózatait.”**

FRICZ 2003, 104-105. pp.

A régi elit túlzott jelenléte akadályozza a valódi esélyegyenlőség létrejöttét (1).

Bár a rendszer lehet, hogy megváltozott, ugyanazok vannak hatalmon, mint a régebbi korszakban (2).

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Gyakorló kérdések:

1. Mi jelenik meg Kumin Ferencnél „a téma kijelölése” részben?
2. Milyen típusú Kumin Ferenc tanulmánya?
3. Milyen módszertani megoldást alkalmaz Kumin Ferenc a 115. oldalon?
4. Miben más Fricz Tamás esetében a témakijelölő rész?
5. Milyen típusú Fricz Tamás tanulmánya?
6. Hogyan „használja” Fricz Tamás az elméleti háttér?

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Képek forrása: pixabay.com – szabad felhasználású fotók:

<https://pixabay.com/vectors/megaphone-government-speech-40679/>
<https://pixabay.com/photos/propaganda-revolution-people-3543257/>
<https://pixabay.com/vectors/famous-history-orator-people-roman-2029233/>
<https://pixabay.com/vectors/man-demonstration-class-communism-159155/>
<https://pixabay.com/vectors/newspaper-press-information-news-23418/>
<https://pixabay.com/vectors/antenna-cartoon-device-image-1295400/>
<https://pixabay.com/vectors/social-media-connections-networking-3846597/>
<https://pixabay.com/vectors/satellites-space-orbit-orbiting-152495/>
<https://pixabay.com/illustrations/idea-icon-badge-box-symbol-design-633315/>
<https://pixabay.com/vectors/newspaper-journal-news-paper-295480/>
<https://pixabay.com/illustrations/cat-persian-white-mouse-hunger-3653783/>
<https://pixabay.com/vectors/goat-charging-snort-angry-charge-47987/>
<https://pixabay.com/illustrations/word-cloud-democracy-freedom-speech-3269303/>

Valamennyi képnél: utolsó elérés ideje: 2020. szeptember 20.

Kivonat készítése – egyszerű elemzés

Képek forrása:

<https://pixabay.com/vectors/crowd-mass-auditorium-people-307354/>

<https://pixabay.com/vectors/fists-sky-red-black-fight-311162/>

Antall József Tudásközpont hivatalos oldala: <https://ajtk.hu/hu/rolunk/antalli-orokseg>

Magyar Országgyűlés hivatalos oldala: https://www.parlament.hu/web/guest/kepviselok-elozo-ciklusbeli-adatai?p_p_id=hu_parlament_cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=u7a4UhNk&_hu_parlament_cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcplsql%2Fogy_kpv.kepv_adat%3Fp_azon%3Dh073

Magyar Országgyűlés hivatalos oldala: https://www.parlament.hu/web/guest/kepviselok-elozo-ciklusbeli-adatai?p_p_id=hu_parlament_cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=u7a4UhNk&_hu_parlament_cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcplsql%2Fogy_kpv.kepv_adat%3Fp_azon%3Dh073

<https://pixabay.com/illustrations/learning-hint-school-subject-3245793/>

Valamennyi képnél: utolsó elérés ideje: 2020. szeptember 20.

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

Kérdés esetén e-mail: rszakacs@irsi.u-szeged.hu

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE